

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remissvar över betänkandet (SOU 2024:56) Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd

Er beteckning: LI2024/01638

Länsstyrelsen i Jönköpings län yttrar sig över betänkande
Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd
(SOU 2024:56).

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag i 2 kap. 3 §
djurskyddsförordningen (2019:66) om slopat beteskrav för mjölkkor i
lösdriftssystem (4.12). Länsstyrelsen delar utredningens bedömning
att det krävs åtgärder för att öka lönsamheten i svensk
mjölkproduktion men anser att konsekvensutredningen av
författningsförslaget är undermålig.

Länsstyrelsen tillstyrker att förprovningen ska behållas men
avstyrker utredningens författningsförslag i 6 kap. 3 §
djurskyddsförordningen (2019:66) om att hanteringen ska
koncentreras (6.9) Länsstyrelsens bedömning är att koncentration
kommer försvåra hanteringen för den enskilda djurhållaren vilket
går emot Länsstyrelsens uppdrag att förenkla för företag.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag i 6 kap. 2 §
djurskyddsförordningen om att införa ett bemyndigande till
Jordbruksverket att föreskriva om vilka kompetenser som ska finnas
på den prövande myndigheten ifråga om förprovning (6.9).

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens författningsförslag i 2 kap. 17
§ djurskyddsförordningen avseende att virtuella stängsel ska
omfattas av undantag (7.13) men anser även att det behöver utredas
hur sådana stängsel fungerar i områden med rovdjur.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att införa rätt till utökad skyddsjakt (4.10) i bilaga 4 till jaktförordningen (1987:905) mot bakgrund av den översyn av jakttider som pågår fram till och med 2026.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om utökad flexibilitet i lagstiftningen gällande bete och utevistelse för får och nötkreatur i köttproduktion (4.12).

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag i fråga om villkorad läkemedelsanvändning (4.10).

Länsstyrelsen tillstyrker att svenskt avelsarbete ges hög prioritet i forskningssammanhang och betonas i flera sammanhang såsom i den svenska livsmedelsstrategin (4.10).

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att ge Jordbruksverket i uppdrag att undersöka möjligheten att tillåta husdjurstekniker att behandla fertilitetsstörningar hos mjölkkor (4.10).

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att regeringen ska fortsätta arbeta för skärpt djurskyddslagstiftning inom såväl EU som globalt samt verka för en restriktiv användning av antibiotika (4.14).

Länsstyrelsen tillstyrker att Jordbruksverket ska ges bemyndigande att godkänna nya kontrollprogram samt genomföra ändringar i befintliga kontrollprogram i syfte att programmen ska vara funktionella och anpassningsbara efter nya vetenskapliga evidens (4.12).

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att införa fler målstyrda bestämmelser i djurskyddsföreskrifterna där så är lämpligt och förenligt med EU:s djurskyddslagstiftning (4.12).

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om ökad budget för investeringsstöd och att regeringen fortsatt ska arbeta för att förändra reglerna för grundvillkoren i syfte att minska den administrativa bördan (9.5).

Övergripande synpunkter

Odlingslandskapet i Jönköpings län är småskaligt, variationsrikt och mosaikartat. De många små jordbruken och betesmarkerna är länets särdrag. Vall odlas på ungefär tre fjärdedelar av all jordbruksmark i länet vilket bidrar till att mjölk- och köttproduktionen är särskilt stark här. Jönköpings län är en del av det som brukar kallas för "Sveriges mjölkbälte". Det är tack vare djuren på gårdarna som det inte bara finns skog i landskapet utan djuren betar och håller en del av landskapet öppet. Länsstyrelsen eftersträvar ett långsiktigt hållbart jordbruk som innebär att en mångfald av jordbruksföretag kan finnas kvar och utvecklas samtidigt som korna fortsatt betar i hög utsträckning för att bevara länets särdrag.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att det krävs åtgärder i svensk animalieproduktion för att stärka konkurrenskraften. Lönsamma och konkurrenskraftiga företag är en förutsättning för att kunna öka produktionen av livsmedel och förbättra försörjningsförmågan i linje med Sveriges livsmedelsstrategi. Utredningen fäster emellertid stor vikt vid behovet av strukturomvandling. Även om strukturomvandlingen eventuellt kan ha positiv påverkan på produktionseffektivitet och social hållbarhet kan den riskera att få en negativ inverkan på flera andra av livsmedelsstrategins övergripande mål. Här ingår exempelvis målen om hållbar tillväxt i hela landet, minskad sårbarhet i livsmedelskedjan, ökad produktion i enlighet med det som konsumenter efterfrågar, samt miljömålet Ett rikt odlingslandskap och en god livsmedelsberedskap i hela landet. För att trygga en mångfald av olika jordbruksföretag behövs satsningar på nya affärsmodeller och strategier som kan komplettera intensifiering och uppskalning.

Utredningen beskriver djurskyddslagstiftningen som en hämsko för att utveckla konkurrensförmågan i svensk animalieproduktion. Samtidigt konstaterar utredaren att det finns andra faktorer som har större negativ påverkan på konkurrenskraften, till exempel kostnader för byggnader, foder och arbete samt regler kopplade till grundvillkoren. Utredningen hänvisar också till en rapport från AgriFood där det framgår att djurskyddslagstiftningen endast har en begränsad påverkan på konkurrenskraften. Mot bakgrund av detta hade Länsstyrelsen velat se fler åtgärder för ökad konkurrenskraft som inte har direkt koppling till djurskyddslagstiftningen.

Kapitel 4.10 Områden utanför djurskyddsområdet

Viltskador

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att införa rätt till utökad skydds jakt avseende rådjur, dovhjort och kronhjort.

Länsstyrelsen anser att förslaget är vilseledande då det redan idag finns bestämmelser om skydds jakt på den enskildes initiativ för dovhjort och kronhjort i bilaga 4 till jaktförordningen (1987:905). De nuvarande reglerna bedöms vara tillräckliga i Jönköpings län. Avseende rådjur har det varit mycket få inrapporterade problem kopplat till skador på jordbruksgrödor i länet, varför det inte bedöms vara nödvändigt att införa rätt till skydds jakt på rådjur.

Vidare anser Länsstyrelsen att det är lämpligt att vänta in resultatet av den pågående översynen av jakttider som påbörjades under 2024. Länsstyrelsen har genom Södra Rovdjursförvaltningsområdet till exempel lämnat förslag på längre jakttid för dovhjort och rådjur i syfte att kunna påverka populationsutvecklingen inom den biologiska jaktidsramen. Naturvårdsverket väntas lämna förslag till Regeringskansliet under 2026.

Smittskydd

Länsstyrelsen tillstyrker att regeringen ger Statens veterinärmedicinska anstalt och Jordbruksverket i uppdrag att utreda förändringar av ersättning vid smittsamma djursjukdomar så som det föreslås i betänkandet.

Villkorad läkemedelsanvändning, ViLA

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag i fråga om villkorad läkemedelsanvändning.

Att använda antibiotika i onödan, eller på fel sätt, gör att fler bakterier blir resistenta. Anslutningskraven till ViLA syftar till att säkerställa ett gott djurskydd och att djurägaren arbetar aktivt förebyggande för en god djurhälsa. Då först är det lämpligt att även behandla sina djur själv inom ViLA. Utan relevanta anslutningskrav kan det finnas risk för att till exempel behandling med antibiotika används för att kompensera en bristfällig djurhållning.

Enligt förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverks ska myndigheten bland annat arbeta för en

konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion (2a§), säkerställa ett gott djurskydd (3 § 3) samt ett gott djurhälsotillstånd hos djur i människans vård (3 § 1).

Bestämmelserna för villkorad läkemedelsanvändning har relativt nyligen (2023) uppdaterats och Jordbruksverket har då tagit ställning till lämpliga anslutningskrav, besöksintervall och symptombilder som djurhållaren kan få behandla med bibehållet gott djurskydd och god djurhälsa. Länsstyrelsen har förtroende för att Jordbruksverket då har gjort lämpliga avvägningar i enlighet med sin instruktion, d.v.s. konkurrenskraft, djurskydd och djurhälsa.

Det finns, som anges i betänkandet, ingen opartisk utvärdering av hur ViLA fungerar.

Behandling av fertilitetsstörningar hos mjölkkor

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att ge Jordbruksverket i uppdrag att undersöka möjligheten att tillåta husdjurstekniker att behandla fertilitetsstörningar hos mjölkkor.

Frågan har varit uppe i olika sammanhang under många år. Sammantaget har bedömningen varit att det inte är lämpligt att tillåta husdjurstekniker att behandla fertilitetsstörningar hos mjölkkor. Länsstyrelsen är dessutom tveksam till att ett sådant förslag skulle vara väsentligt för konkurrenskraften.

Avelsarbete

Länsstyrelsen tillstyrker att svenskt avelsarbete ges hög prioritet i forskningssammanhang och betonas i flera sammanhang såsom i den svenska livsmedelsstrategin.

Kapitel 4.12 Konkurrenskraft och djurskyddskrav

Länsstyrelsen tillstyrker att regeringen ger Konkurrensverket i uppdrag att analysera marknadskoncentrationen och konkurrenssituationen i detaljist- och grossistled.

Länsstyrelsen tillstyrker att den svenska modellen med förebyggande djurskyddsarbete mellan näring, myndigheter, akademi och andra relevanta aktörer bör värnas. Arbetet ligget i linje med Länsstyrelsens uppdrag att förenkla för företag.

Djurskyddslagstiftningens utveckling, omfattning och utformning

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att minskad administrativ börda för djurägaren är positivt. Djurskyddskontroller och förprövningshantering bedöms dock utgöra en mindre del av den administrativa bördan. I dagsläget får en djurhållare inom livsmedelsproduktionen mycket sällan en djurskyddskontroll som inte är föranledd av ett klagomål. Andelen livsmedelsproducerande djurhållare som kontrolleras är cirka 6 procent per år vilket innebär att djurhållare i snitt får en kontroll var tjugonde år. De djurhållare som kontrolleras oftare är sådana där brister uppmärksammas eller klagomål inkommit.

Länsstyrelsen konstaterar att Jordbruksverket redan idag arbetar för att kontinuerligt utveckla och förenkla lagstiftningen med bibehållet djurskydd.

Länsstyrelsen bedömer att det är motiverat att se över och begränsa mängden bestämmelser på djurskyddsområdet om detta görs utan att djurskydd försämras. Många djurskyddsbestämmelser behövs idag för att säkerställa djurens välmående och skydd. Länsstyrelsen ser därför att det behöver göras en utredning i syfte att utröna vilka bestämmelser som kan omfattas av en sådan revidering.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att införa fler målstyrda bestämmelser i djurskyddsföreskrifterna där så är lämpligt och förenligt med EU:s djurskyddslagstiftning.

Flexibilitet i regelverket är viktig med hänvisning till att de geografiska skillnaderna och varierande klimatförhållandena som finns i Sverige innebär olika behov och förutsättningar för att uppnå ett gott djurskydd. Länsstyrelsen vill dock understryka att regelverket redan idag har en hög grad av flexibilitet som bygger på tillit till lantbrukaren. Målstyrda regler återfinns till exempel i regelverket om renlighet, klövvård och tillräcklig strömängd som baseras på gårdens förutsättningar och den specifika produktion som djurhållaren bedriver. Vidare finns det stor flexibilitet i regelverk för bete, utevistelse och ligghallskrav där produktionens geografiska placering i Sverige påverkar vilka krav som ställs på djurägaren. Det finns även en flexibilitet där avvikelser gällande mått kan godkännas om vissa parametrar är uppfyllda, så som att djurhållningen i övrigt är god och avvikelsen inte bedöms påverka djuren eller öka risk för skador.

Det är en svår balansgång att tillgodose kraven på rättssäkerhet och likabehandling samtidigt som bestämmelserna ska bli mer flexibla och målstyrda. Ett flexibelt regelverk innebär inte per automatik förenklingar för djurhållaren. En mer detaljerad lagstiftning kan underlätta för djurhållare att göra rätt eftersom det är tydligare vad som förväntas av dem. Det säkrar också en mer likvärdig bedömning mellan myndigheterna.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om ökad flexibilitet i lagstiftningen när det gäller bete och utevistelse för får och nötkreatur i köttproduktion. Det finns redan viss flexibilitet i lagstiftningen som till exempel anger att utevistelse under sommarsäsongen inte kräver bete och att får kan tas in från utevistelse vid exempelvis risk för extremväder och rovdjursangrepp. Länsstyrelsen bedömer att nuvarande regelverk är tillräckligt flexibelt och att ytterligare flexibilitet i reglerna kan leda till att produktioner drivs mot att hålla djuren ute kortare perioder. Konsekvensen blir att mängden betande djur minskar och den biologiska mångfalden påverkas negativt.

Länsstyrelsen ser inte heller något behov av att se över reglerna för krav på ligghall. Krav på ligghall baseras alltid på hur väderförhållandena ser ut på den specifika platsen. Detta innebär att mildare höst och vår per automatik ger djurhållaren möjlighet att hålla nötkreatur och får ute utan ligghall sent på hösten. Därutöver finns det också ett frivilligt kontrollprogram som tillåter producenter att hålla nötkreatur utan ligghall.

Länsstyrelsen bedömer att det inte är aktuellt med förändringar i transportföreskriften L5 förrän EUs genomgång av befintliga transportörsregler är klar.

Länsstyrelsen tillstyrker att Jordbruksverket ska ges bemyndigande att godkänna nya kontrollprogram samt ändringar i befintliga kontrollprogram i syfte att programmen ska vara funktionella och anpassningsbara efter nya vetenskapliga evidens.

Länsstyrelsen tillstyrker att ge Kunskapsnavet för animalieproduktion (RISE) fortsatt finansiering mot bakgrund av att kunskapsnavet sedan tidigare har producerat flera värdefulla informationsunderlag som bedöms höja djurägarnas kunskaper om djurskydd och djurvälstånd.

Mjölkkor i lösdrift undantas beteskrav

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att undanta mjölkkor i lösdrift från beteskravet i djurskyddsförordningen.

Länsstyrelsen konstaterar att det redan finns hög flexibilitet i beteslagstiftningen som visar förtroende för djurhållarna att sköta betet efter gårdens förutsättningar.

Länsstyrelsen anser att författningsförändringar ska grundas på vetenskapligt baserade slutsatser. Jordbruksverket har sedan tidigare lyft att bete för kor kan leda till färre hälsoproblem med minskade veterinärkostnader, minskad stress och ökad djurvälstånd med starkare kor som har lättare kalvningar. Utredningen hänvisar även återkommande till en EFSA-rapport som inte funnit några vetenskapliga belägg för att något inhysningssystem är bättre än något annat avseende olika hälsoaspekter. Samma rapport identifierar samtidigt mindre än två månaders betestillgång per år som en riskfaktor för försämrade djurvälstånd, vilket inte framkommer i utredningen. Vidare saknas vetenskapliga slutsatser som styrker att lösdriftsstallar till fullo kan tillgodose mjölkors naturliga beteenden. Tillgång till bete tillgodoser viktiga naturliga beteenden som i hög grad höjer djurens välfärd. I ett lösdriftsstall kan djuren inte ligga och sträcka ut sig hur de vill i båsen då dess storlek är begränsad. De kan inte heller röra sig obehindrat på grund av trängsel trots normalbeläggning och de kan inte springa på grund av risken att halka på skrapgångar. Vidare saknar Länsstyrelsen en analys kring begreppet lösdriftssystem och konstaterar att det finns väsentliga skillnader mellan hur lösdriftssystem är utformade och hur väl de fungerar. Även djurägarens skötsel av djuren och lösdriften påverkar hur väl fungerande den är. Det går därför inte att hävda att alla lösdrifter ger lika bra välfärd hos djuren.

Utredningen konstaterar att det är svårt att ge en exakt uppskattning om i vilken omfattning produktionen kan öka till följd av förslaget om slopat beteskrav. Det saknas till exempel ekonomiska beräkningar i utredningen som tyder på måttliga till betydande produktionsförluster med kravet om betet för mjölkkor. Länsstyrelsen ifrågasätter nyttan av att genomföra en författningsförändring med risk för försvagad djurvälstånd samtidigt som effekten på produktionen och lönsamheten är osäker. Även om beteskravet slopas kan betesdriften fortfarande bedömas som svensk praxis vilket fortsatt försvårar möjligheten till att få ersättning. Länsstyrelsen ser därför istället att det borde utredas om

det finns andra välfärdshöjande aktiviteter på bete som kan bidra till ökade bidrag för själva betesdriften, till exempel längre betestid, skuggplatser eller vatten i beteslandskapet som stimulerar djuren att röra på sig mer. Detta ligger också i linje med EU:s naturrestaureringslag som kommer öka behovet av fler betande djur ytterligare.

Slopat beteskrav kan innebära att mjölkgårdar i framförallt skogs- och mellanbygder ges bättre expensionsmöjligheter då behovet av närliggande betesmark minskar. Förbättrade expensionsmöjligheter skulle också kunna förenkla en eventuell generationsväxling där övertagaren vill utöka produktionen. Samtidigt är det svårt att avgöra hur slopat beteskrav påverkar mindre jordbruksföretag som inte vill utöka verksamheten. Slopat beteskrav kan innebära att storleksrationaliseringen accelererar vilket riskerar att leda till en försämrad konkurrenssituation för mindre jordbruksföretag. Konsekvensen av detta kan bli färre men större jordbruksföretag med ökad sårbarhet i livsmedelssystemet som följd. Slopat beteskrav innebär också att ett av svensk livsmedelsproduktions mest framhävda mervärden går om intet vilket kan påverka den långsiktiga konkurrensförmågan negativt.

Länsstyrelsen saknar generellt alternativa förslag som skulle kunna leda till ökad konkurrenskraft inom mjölkproduktionen utan försämringar i djurskyddet, vilket även styrks av Regelrådets remissvar. Sammantaget bedöms konsekvensutredningen för författningsförslaget som otillräcklig.

Kapitel 4.14 Djurskyddet i EU och globalt

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att regeringen ska fortsätta arbeta för skärpt djurskyddslagstiftning inom såväl EU som globalt samt verka för en restriktiv användning av antibiotika. Länsstyrelser anser att det bör vara en högprioriterad fråga att övriga EU närmar sig Sverige avseende en mer restriktiv användning av antibiotika.

Kapitel 5 Djurskyddskravens påverkan på djurhälsa och läkemedelsanvändning

5.5 Utredarens överväganden och förslag

Ett eventuellt uppdrag att genomföra en fördjupad och utökad litteraturstudie om djurskyddskravens påverkan på djurhälsa och läkemedelsanvändning bör inkludera påverkan på djurens beteende. Länsstyrelsen är dock tveksam till om det är SVA ensam som ska genomföra ett sådant uppdrag utan menar att uppdraget även bör inkludera SLU.

Länsstyrelsen ser det som positivt att öka andelen forskningsanslag till djurskyddsbefrämjande åtgärder.

Kapitel 6 Förprovning av djurstallar

Kravet på förprovning av djurstallar

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att förprovningen av djurstallar ska behållas.

Förprovningens omfattning punkt 2

Länsstyrelsen har inget att erinra angående förslaget att ge Jordbruksverket uppdraget att utreda om ekonomiskt stöd kan införas för frivilliga smittskyddssamråd.

Länsstyrelsens erfarenhet av smittskyddssamråd är att kvaliteten varierar och anser därför att det är viktigare att samråden genomförs med en jämn och bra kvalitet för att de ska vara meningsfulla. Ett eventuellt uppdrag bör kunna kompletteras med förslag på hur det ska uppnås.

Handläggning och beslut koncentreras, kompetens och rättssäkerhet stärks punkt 1

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag att de sex civilområdesansvariga länsstyrelserna ska ansvara för handläggning och beslut i förprovningsärenden.

Utredningen saknar helt analys över effekten av att besiktningar ska utföras av de sex civilområdesansvariga länsstyrelserna.

Besiktningen är en viktig del i förprovningen och syftar till att kontrollera att byggnationerna genomförs enligt ansökan och beslut.

Om förslaget genomförs innebär det långa reseavstånd och höga kostnader för myndigheter och det kommer bli mycket svårt att kunna besikta inom föreskriven tid (4 v).

En stor andel av de som söker förprovning har regelbundna djurskyddskontroller, antingen för att de har livsmedelsproducerande djur eller för att de har tillståndspliktig verksamhet, till exempel större häststall.

För att förenkla för företagarna strävar Länsstyrelsen i Jönköping efter att genomföra besiktning tillsammans med annan aktuell kontroll. Detta kommer att bli avsevärt svårare om de olika besöken sköts av olika Länsstyrelser. En samordnad kontroll leder också till ökad samsyn och minskar risken att olika handläggare gör olika bedömningar.

I samband med en djurskyddskontroll är det också bra att läsa tidigare besiktningsbeslut för att se vad stallet är godkänt för. Detta blir också mycket svårare när de handlingarna förvaras på en annan myndighet.

Utredningen brister i analysen över konsekvensen för den förprovande länsstyrelsen. Vid en förprovning när ett stall ska byggas om används ofta historiken från tidigare ansökningar. Vid nybyggnationer kontrolleras om det finns fornlämningar i området och en dialog förs med aktuella handläggare som arbetar med kulturmiljöfrågor. Båda ovan nämnda delar försvåras om handlingar och utlåtanden ska ske mellan myndigheter istället för inom samma myndighet.

Vid handläggning av en förprovning underlättar det att ha regional kunskap. Utan den kunskapen kan det vara svårt att till exempel bedöma hur byggnadens utformning fungerar med platsens vind-, temperatur- och snöpåverkan.

Vidare riskerar en koncentration av handläggningen att leda till att erfarna handläggare slutar. Utredaren konstaterar själv att det kan vara svårt att få tag på handläggare med rätt kunskap. Om flera handläggare med lång erfarenhet slutar riskerar det att leda till längre handläggningstider.

Länsstyrelsen anser att det effektivaste sättet att korta handläggningstiderna är att ansökningarna är genomarbetade och

kompleta. Detta blir per automatik inte bättre för att handläggningen flyttas. Mycket är redan gjort genom att nya blanketter är framtagna. Idag finns ett samarbete mellan länen, fördelat på 5 regioner, där olika samsynsfrågor diskuteras. Det finns även ett relativt nystartat arbete med fokusgrupper inom olika djurslag och ämnen. Därutöver finns redan idag möjlighet att förordna annan myndighet att utföra handläggningen, varför ny reglering inte bedöms nödvändigt.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att en koncentration av förprövningen riskerar att förlänga handläggningstiden och försvåra för företagarna genom att flera myndigheter är inblandade. Förslaget till författningsändring står dessutom i konflikt till förslaget som utredningen lämnar i kap 9 om att investeringsstöd ska handläggas av samtliga länsstyrelser, vilket därmed riskerar att försvåra processen från ansökan till investering.

Handläggning och beslut koncentreras, kompetens och rättssäkerhet stärks punkt 2

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att Jordbruksverket får bemyndigande att föreskriva om vilka kompetenser som ska finnas på den prövande myndigheten.

Länsstyrelsen anser att andra myndigheter inte ska föreskriva om vilken kompetens som ska finnas på myndigheten. Myndigheter ska själva kunna avgöra vilken kompetens som krävs utifrån det givna uppdraget. Vidare framför utredningen att det är brist på kompetenta handläggare. Det kommer inte bli lättare att få tag på kompetent personal för att Jordbruksverket föreskriver om kompetens.

Handläggning och beslut koncentreras, kompetens och rättssäkerhet stärks punkt 3

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Sveriges lantbruksuniversitet får i uppdrag att ta fram utbildningsprogram eller kursblock med särskild inriktning på lantbruksbyggnader och djurmiljö.

Förprövningen förenklas punkt 1

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att se över möjligheten att reglera en skyldighet för länsstyrelsen att erbjuda djurägare ett digitalt eller

fysiskt möte inför att en förprövningsansökan skickas in under förutsättningen att ingen koncentration sker.

Länsstyrelsens erfarenhet är att för att ett möte ska bli funktionellt så krävs att man kan visa och diskutera sökandens ritningar. Detta behövs även vid ett digitalt möte. Då Länsstyrelsens IT-säkerhet hindrar olika program kan det bli svårt med en digital lösning som passar en majoritet av sökande. Om förprövningen koncentreras kommer det bli orimligt långa resvägar för många sökande och då blir det orättvisa förhållanden beroende på var i landet man bor.

Förprövningen förenklas punkt 2

Länsstyrelsen har inget att erinra om förslaget att regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att utforma en ordning för att godkänna standardiserade byggnadslösningar och inredningar. Om djurhållaren väljer sådana typgodkända byggnadslösningar utgår kravet på förprövning.

Förprövningen förenklas punkt 3

Länsstyrelsen har inget att erinra om förslaget att regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att se över möjligheterna att undanta fler byggnadsåtgärder av enklare slag från förprövningen samt att föreslå vilka enklare byggnadsåtgärder som kan undantas från besiktning. Ett eventuellt uppdrag bör dock kompletteras med en utredning av effekten av nuvarande undantag innan ytterligare undantag införs. För många undantag riskerar att göra det svårt att överblicka för företagare när de behöver förpröva.

Kapitel 7 Innovation och forskning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att förenkla kravet på ny teknik-prövning. Länsstyrelsen vill emellertid också betona att prövningen fyller en viktig roll i det förebyggande djurskyddsarbetet. Mot bakgrund av detta är det viktigt att prövningen inte tas bort i sin helhet. Länsstyrelsen vill också understryka att tillämpningen av befintlig teknik behöver öka.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att virtuella stängsel ska omfattas av undantaget i 2 kap. 17 § djurskyddsförordningen. Länsstyrelsen ser att virtuella stängsel kan vara till fördel vid extrema väderhändelser då betesdriften snabbt

behöver justeras. Vidare kan virtuella stängsel bidra till ökad biologisk mångfald då flera otillgängliga marker blir möjliga att stängsla in för bete. Samtidigt bedöms virtuella stängsel ha lägre potential i områden med högt rovdjurstryck.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att utöver satsningar på ny forskning också tillvarata den stora mängd befintlig forskningen som finns och i högre utsträckning tillämpa forskningsresultaten i praktiken.

Kapitel 8 Kontroller och administrativ börda

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

Kalibreringsutbildningar inom djurskydd för länsstyrelserna och för de officiella veterinärerna på slakterier syftar till att säkerställa likabehandling och rättssäkerhet för landets djurhållare.

Bedömningar vid genomförande av kontroller kan leda till ekonomiska konsekvenser för djurhållarna genom avdrag på stöd och ersättningar. Utredaren lyfter nämnda problematik i kapitel 9 och då kopplat till konstruktionen av grundvillkoren. Det bör därför påpekas att såväl konstruktion av stödvillkor och till dessa hörande vägledningar som genomförande av kontroller av nämnda stödvillkor måste tas i beaktande om förenklingar ska uppnås.

Kapitel 9 Ersättningssystem

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag (9.5) att genomföra ekonomiska uppräkningsnivåerna för ersättningsnivåerna för djurvälståndersättningar och möjligheten att införa fler djurvälståndersättningar.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att regeringen i EU ska fortsätta arbeta för att förändra reglerna för grundvillkoren i syfte att minska den administrativa bördan. Jämfört med djurskyddskontrollerna har grundvillkorskontrollerna inneburit en större administrativ börda och mer omfattande negativa konsekvenser för jordbruksföretagens ekonomi. Det är därför viktigt att reglerna förenklas och avdragen för sanktioner blir mer proportionerliga.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att höja budgeten för investeringsstöden med tillägget att även budgeten för startstöd behöver höjas. En förstärkning av budget och öronmärkning till ny-

eller ombyggnation till lösdrift i mjölkproduktion bedöms kunna bidra till en positiv utveckling avseende antalet mjölkproducenter.

Genom att underlätta för unga jordbruksföretagare att satsa på animalieproduktion ges förutsättningar för ökad produktion och stärkt konkurrenskraft på lång sikt.

Vad gäller en eventuell ersättning för att hålla lakterande eller icke lakterande kor på bete bör frågan utredas och ett ersättningssystem utformas innan eventuellt beslut om författningsändringar i syfte att slopa beteskrav sker. Det är också angeläget att utreda eventuell påverkan på miljöersättningen för betesmarker då förutsättningen för denna ersättning, med nuvarande regelverk, är att nämnda marker betas av klövdjur i tillräcklig omfattning.

Vad gäller investeringsstöden instämmer Länsstyrelsen i utredarens slutsats att dessa bör vara en fråga för samtliga länsstyrelser att fördela. Det är viktigt att den regionala kompetensen och kännedomen ges utrymme i nämnda process sett ur en legitimitets- såväl som en effektivitetsaspekt. Det sistnämnda knyter också an till vikten av att förprövningsprocessen av nämnda investeringar även fortsatt är en regional angelägenhet.

Kapitel 11 Konsument och märkning

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning (13.1) att införande av en djurvälståndsmärkning i EU sannolikt inte skulle gagna vare sig svensk konkurrenskraft eller djurskydd då Sverige generellt har skarpare djurskyddslagstiftning än EU:s miniminivåer. En märkning innebär också att del av ansvaret för djurskyddet av livsmedelsproducerande djur överlämnas till marknad och konsument. Det krävs ett politiskt ansvar för att säkra att djuren inom EU garanteras ett tillräckligt skydd.

Länsstyrelsen saknar generellt en konsekvensanalys som visar hur slopat beteskrav kan komma att påverka det svenska varumärket. Det svenska varumärket är i mångt och mycket synonymt med god djurvälstånd vilket betande djur ofta har fått illustrera. Länsstyrelsen ser således att slopat beteskrav kan innebära ett stort marknadsekonomiskt risktagande som medför att konsumenternas vilja att köpa svenska animalieprodukter äventyras.

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av landshövding Brittis Benzler efter föredragning av Toomas Pantzar och Lisa Karlsson. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Nina Elmsjö medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.